

VAN WIEG TOT GRAF

In deze rubriek vertellen we het verhaal van een overleden regiogenoot. Is er iemand die niet vergeten mag worden? Laat het ons weten: hc.wiegotgraf@ad.nl

Henny overleefde Theresienstadt en zette zich in voor een betere wereld

Ze was een Haags meisje dat van zwemmen hield toen de wereld grimmig werd. Henny Dormits overleefde kamp Theresienstadt en zette zich in voor een betere wereld.

Nicolette van der Werff

Henny Dormits groeide op als de jongste dochter van een bekende Haagse slager. De zaken van Dormits zaten in de Fahrenheitstraat, de Copernicuslaan, het Westeinde, de Apeldoornse laan en de Ferrandweg. Behalve Haags was het gezin ook Joods.

Henny had een fijne jeugd met een vriendelijke en daadkrachtige vader. Het gezin woonde, te midden van familie en vrienden, in de Wagenstraat. Omdat haar moeder straatvrees had, zorgde een kindermisje voor Henny en haar zus. Henny had veel vriendinnen met wie ze vaak ging zwemmen. Het was een normale jeugd in een liefdevol gezin. Haar vader had eind jaren dertig een Joods-Hongaarse arts, die in Berlijn woonde en voor z'n leven moest vrenzen, naar Nederland gehaald. Henny en haar familie voelden zelf echter nog geen enkele dreiging.

Ook niet toen de nazi's Nederland binnenvielen. Desondanks werd het dagelijks leven steeds grimmiger. Ze moest haar fiets inleveren, mocht niet meer naar het zwembad en ze moest met een gele ster op haar jas naar een speciale school voor Joodse kinderen aan de Duinstraat op Scheveningen. Ze miste haar oude klasgenootjes, maar meester Engelder was heel bedreven om de Joodse kinderen een zo normaal mogelijke schooltijd te bezorgen. Ondanks het feit dat er steeds meer kinderen uit de klas verdwenen.

Onderduikadres

Toen haar vader één van z'n winkels binnenkwam en werd tegengehouden door de chef, die al twintig jaar voor hem werkte, met de mededeling dat hij voortaan de baas was, informeerde Henny's vader bij een vriend, die in het verzet zat, naar een onderduikadres.

Bij de familie Geradts aan de Valkenboskade doken ze onder. „Dat was heel bijzonder. Het waren jonge mensen die voor ons hun leven in de waagschaal stelden”, zei Henny later. Toen het gezin werd verraden volgde een arrestatie en verhoor in villa Windekind. Na drie dagen in de Scheveningse gevangenis werd het gezin op transport gezet naar kamp

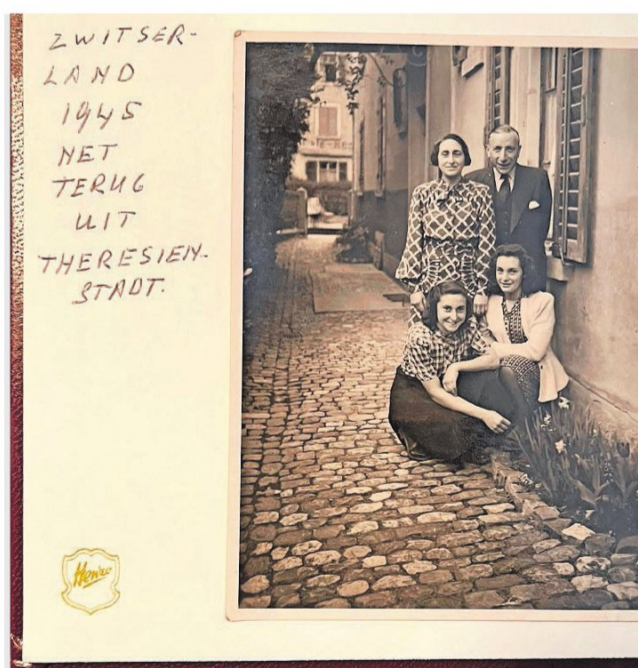

Henny Dormits (1929-2021)

▲ Henny Dormits in 2020. FOTO MARIËL KOLM-SCHOT

▲ Henny als jonge, Haagse schoonheidsspecialiste. PRIVÉFOTO

◀ Henny met het gezin in Zwitserland in 1945, net terug uit Theresienstadt. PRIVÉFOTO

Westerbork waar de Hongaarse dokter uit Berlijn in het hospitaal bleek te werken. Hij hielp Henny's vader aan een medische verklaring en de dooppapieren van de Haagse dominee zorgden voor een verblijf in een speciale barak die wat meer met rust werd gelaten. Uiteindelijk werd de hele familie naar concentratiekamp Theresienstadt afgevoerd. Henny zag dingen die niemand zou moeten zien.

Aan de gruwelijkheid kwam een eind toen het Rode Kruis een wagonlading medicijnen ruilde tegen 1200 gevangenen. Uitgehongerd arri-

veerde het gezin in Zwitserland. Dat ze het overleefden was een wonder.

Veerkracht

Terug in Den Haag werd het gezin opgevangen door familie. Van de vijf slagerijen was niets meer over. Henny's vader kon echter rekenen op zijn oude Haagse relaties en op zijn eigen veerkracht. Het lukte hem wederom een groot en succesvol bedrijf op te richten. Henny ging werken als schoonheidsspecialiste, verzorgde haar moeder, tenniste op de Mets en danste in het Kurhaus, waar ze een aantrekkelijke en ondernemende

jongeman met een groothandel in tafelzilver ontmoette. Binnen een jaar waren ze getrouwd. Léven wilde ze.

Henny kreeg een zoon en een dochter die ze na een echtscheiding zelfstandig opvoedde. Ze werkte bij Humanitas, en interviewde artsen voor een onderzoeksbureau. Omdat ze uitging op de Dennenweg, en daar velen kende, raakte ze betrokken bij het opzetten van de Haagsche Paardendagen. Ze was, precies als haar vader, voortvarend en ondernemend.

Toen het noodlot toesloeg, en haar dochter werd doodgereden op de N44 door een man die onder invloed van drugs was, zette ze zich in voor een middenscheiding tussen de rijbanen in Wassenaar en voor wetgeving in zake drugsmisbruik in het verkeer. Beiden kwamen er mede dankzij Henny gekomen.

Toen een vriendin in Amerika ging vertellen over de oorlog pakte Henny ook deze taak op. Talloze malen sprak ze op lagere scholen en gaf zij interviews over wat ze als jong meisje had meegemaakt. Ze had een drukke agenda en genoot van haar familie met wie ze graag ging lunchen bij Paluco aan de Hoytemastraat of dineren bij Waterproef aan de haven. Henny was een doorzetter, die fanatiek bridgete en met de auto boodschappen deed op de Fred en de Stevinstraat.

De krachtige en markante Henny Dormits overleed, na een ziekbed van slechts twee weken, thuis in het Benoordenhout, op 92-jarige leeftijd.

“**Jonge mensen die voor ons hun leven in de waagschaal stelden**”

– Henny Dormits